

ALLES OVER JE LOON

Wanneer moet loon op je rekening staan? De index, hoe werkt dat eigenlijk? Welke vervoerskosten kun je terugbetaald krijgen? En heb je recht op een eindejaarspremie? Hier vind je alvast de belangrijkste vuistregels.

Tijdstip

Je loon krijg je ten laatste op de vierde werkdag die volgt op de maand waarin je gewerkt hebt op je bankrekening. Het arbeidsreglement in jouw onderneming of instelling kan een andere termijn bepalen. Je loon moet in principe overgeschreven worden op jouw bankrekening. Uitzonderingen hierop zijn beperkt tot seizoens- en gelegenheidsarbeiders in de land- en tuinbouw en de werknemers uit de diamantsector. Voor arbeiders moet het loon minstens tweemaal per maand betaald worden. Tussen de momenten van uitbetaling mogen maximaal 16 dagen zitten. Meestal is de eerste betaling een voorschot en de tweede betaling de definitieve loonafrekening van de voorbije maand. Voor bedienden en kaderleden moet het loon minstens elke maand betaald worden.

Hoeveel

De onderhandelingen over de loon- en arbeidsvoorwaarden vinden plaats in het paritair comité van je sector. Daarin zitten afgevaardigden van werkgeversorganisaties en van de vakbonden. In België zijn er ongeveer 180 PC's. De akkoorden die in een paritair comité afgesloten worden, zijn wettelijk afdwingbaar voor elke onderneming die tot die sector behoort. Iedere sector maakt eigen afspraken rond het (minimum) loon. Deze collectieve afspraken zorgen ervoor dat voor iedereen dezelfde regels en rechten gelden. Uiteraard kunnen hogere lonen onderhandeld worden in jouw onderneming en op die manier krijg je betere lonen voor de werknemers.

In België kennen we ook een gewaarborgd interprofessioneel minimumloon. Dat betekent dat men in geen enkele sector of onderneming minder loon mag betalen dan dit vastgestelde bedrag. Meer betalen mag uiteraard wel. In de meeste sectoren zijn extra afspraken over het minimumloon gemaakt. Het interprofessioneel minimumloon per maand (bruto) bedraagt voor een voltijdse baan:

- Vanaf 18 jaar: 1.625,72 euro
- Vanaf 19 jaar met 6 maanden dienst (anciënniteit): 1.668,86 euro
- Vanaf 20 jaar met 12 maanden dienst (anciënniteit): 1.688,03 euro

Bruto-netto

Het brutoloon dat op je loonbrief staat, is niet het bedrag dat op je bankrekening komt. Van dit brutobedrag worden automatisch een aantal zaken afgehouden. Wat je overhoudt is je nettoloon. Van je loon gaan de bijdragen aan de sociale zekerheid af. Met deze bijdragen wordt de sociale zekerheid gefinancierd. Die zorgt dat je toch een inkomen hebt als je ziek of werkloos wordt, tijdskrediet opneemt, op pensioen gaat,... Daarnaast zorgt de sociale zekerheid ook voor de financiering van de gezondheidszorg. Zo behoedt de sociale zeker-

heid heel veel Belgen van armoede. Er wordt van je loon een persoonlijke bijdrage ingehouden. Dit is 13,07 % van je brutoloon. Dit kan minder zijn als je loon in de buurt komt van het minimumloon. Naast jouw persoonlijke bijdragen betaalt de werkgever ook een werkgeversbijdrage. Controleer zeker of je werkgever je werk als loontrekkende aangeeft. Wie in het zwart werkt, bouwt geen pensioenrecht of recht op werkloosheidsuitkering op. Naast een bijdrage voor de sociale zekerheid,

en diensten. In de jaren 1990 werden tabak, alcoholische dranken, benzine en diesel uit de indexkorf gehaald. Sindsdien spreekt men van de gezondheidsindex.

De automatische aanpassing van de lonen aan de index is niet bij wet maar via sector cao's geregeld. Daarom wordt de indexering niet voor iedereen op hetzelfde moment doorgevoerd. Dat verschilt van sector tot sector.

Vervoerskosten

Maak je gebruik van het openbaar vervoer, dan heb je in de privésector recht op een vergoeding van je werkgever (cao 19). De vergoeding is forfaitair of kan volledig terugbetaald worden. Bijvoorbeeld via een derdebetalersovereenkomst

tussen je werkgever en de vervoersmaatschappij, dan moet je zelf niets betalen voor je treinabonnement. Al jaren stijgen de prijzen van het openbaar vervoer. De terugbetaling door de werkgever evolueert niet mee. Sinds 1 juli 2020 wordt ook de eerste vijf kilometer vergoed. Wie met de wagen komt, krijgt doorgaans ook een vergoeding. Dat wordt binnen je sector of bedrijf geregeld. Vraag dat zeker na. Ook fietsvergoedingen komen meer en meer voor in sectoren of bedrijven. Vraag dat zeker na.

wordt ook bedrijfsvoorheffing ingehouden van je brutoloon. Deze bedrijfsvoorheffing is een voorshot op je belastingen.

De index

Lonen worden automatisch geïndexeerd. Dat betekent dat ze aangepast worden aan de stijgende levensduurte. De index wordt bepaald op de indexkorf. Deze korf bevat ongeveer 1000 producten

Eindejaarspremie

Je hebt recht op een eindejaarspremie als dat zo bepaald is in je sector, onderneming, individuele arbeidsovereenkomst of als er een belofte is van je werkgever om die uit te betalen. Een eindejaarspremie is een vorm van loon waar belastingen op betaald worden. Je kunt de eindejaarspremie ontvangen als dertiende maand of vast bedrag. Bij ontslag, heb je in de meeste gevallen recht op het reeds opgebouwde deel van je eindejaarspremie. Ook als uitzendwerknemer heb je recht op een eindejaarspremie, als je minstens 65 dagen of 494 uren gewerkt hebt tijdens de referentieperiode van 1 juli tot 30 juni, tewerkgesteld via één of meerdere uitzendkantoren.

Overuren

Je maakt in principe overuren als je meer dan negen uur per dag of veertig uur per week aan de slag bent. Heel vaak zijn hier afspraken voor binnen je bedrijf of sector. Maak je overuren, dan heb je recht op overloon. In de meeste gevallen moet het met inhaalarust gecompenseerd worden. Je kunt sinds 2017 ook "vrijwillige overuren" maken. Hiervoor moet je een geschreven overeenkomst met je werkgever hebben. Elke werknemer kan de inhaalarust van 91 overuren per kalenderjaar laten uitbetalen in plaats van deze effectief op te nemen. Dit is een keuzerecht voor de werknemer: de werkgever kan dat niet verplichten.

Extralegale voordelen

Extralegale voordelen zijn vergoedingen die je, naast je loon, van je werkgever kunt krijgen voor het werk dat je levert. Jouw voordeel is een verhoogde koopkracht. Nadeel is wel dat deze minder opleveren voor de sociale zekerheid en dat je ook minder rechten, zoals pensioenrechten, opbouwt. Ook bij ziekte en ongeval worden extralegale voordelen meestal niet meegeteld in de berekening van uitkeringen. Of je recht hebt op maaltijd- en ecocheques hangt af van de sector en het bedrijf waar je werkt. Vraag dat zeker na. Heb je er recht op, dan krijg je per gepresteerde werkdag één maaltijdcheque van maximaal acht euro. Ze bestaan enkel nog in elektronische vorm. Of je recht hebt op een aanvullend pensioen hangt af van de sector of bedrijf waarin je werkt.

Sommige werknemers krijgen een bedrijfswagen. Je kunt overwegen om die in te ruilen voor een mobiliteitsbudget, dat duurzame vervoermiddelen aanmoedigt.